

Toenemende dakloosheid en drugsgebruik ondermijnen leefbaarheid grote steden

 Door Redactie WvF
01-09-2026

(Social) impact Analyse

In de vier grootste steden – Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht – neemt de overlast door drugsgebruik toe en groeit het aantal daklozen. De Amsterdamse burgemeester Femke Halsema luidt de noodklok: volgens haar komt de leefbaarheid in steden steeds verder onder druk te staan.

Dat zei Halsema in diverse media, waaronder *Buitenhof* en *Het Parool*. Ze sprak ze over toenemende drugsoverlast en dakloosheid. Volgens haar staat de leefbaarheid onder druk door ‘de combinatie van toenemende dakloosheid, verloedering, crackgebruik en mensen met verward gedrag’.

In Amsterdam zijn 3644 mensen in beeld die overlast veroorzaken, zegt Halsema. In de omgeving Amsterdam zijn meer dan vijftienduizend mensen dak- of thuisloos of dreigend dakloos. Het werkelijke aantal ligt volgens de gemeente hoger.

‘De problemen in de grote steden lopen ons zo langzamerhand over de schoenen’, zegt Halsema. Volgens haar is de regering daar medeverantwoordelijk voor en zijn ‘grote maatregelen’ nodig om de overlast terug te dringen.

Ze roept het kabinet op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) ‘structureel te verbeteren’ en het arbeidsmigratiebeleid aan te passen. ‘Het zou in Den Haag niet alleen moeten gaan over belastingen en inkomensverdeling, maar ook over brede welvaart.’

Verloedering

Halsema ziet de gevolgen in Amsterdamse parken. Daarbij gaat het volgens haar met name om ‘de combinatie van mensen die dakloos zijn en crack gebruiken’. Dan: ‘Dat is verontrustend: voor de buurtbewoners, omdat het met veel overlast gepaard gaat, maar ook voor de daklozen zelf. Mensen verloederen echt verschrikkelijk.’

Van de Amsterdamse overlastgevers komen er volgens Halsema 1.500 uit Oost-Europa. Ze stelt dat arbeidsmigranten bij ontslag vaak ook hun woonruimte verliezen, doordat werk en huisvesting aan elkaar zijn gekoppeld.

Werkgevers mogen nog altijd maximaal 25 procent van het minimumloon inhouden voor huisvesting van arbeidsmigranten die voor die bedrijven werken. Voormalig minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Mariëtte Paul besloot vorig jaar een geplande afbouw van die regeling terug te draaien. De commissie Roemer adviseerde in 2020 al om huur- en arbeidscontracten los te koppelen en een opzegtermijn van een maand in te voeren.

‘De beslissing van Paul om werkgevers nog steeds het recht te geven arbeidsmigranten tegen inhouding van loon te huisvesten, is desastreus. Bij ontslag worden ze dakloos’, zegt Halsema in *Het Parool*. Ze wil onder meer dat het kabinet die beslissing terugdraait en eerder optreedt tegen malafide uitzendbureaus en ‘zorgvuldig omgaat met arbeidsmigranten’.

Buiten slapen

Amsterdam deelt sinds juni vorig jaar geen boetes meer uit voor buiten slapen. De gemeente wil – net als Utrecht – het verbod uit de Algemene Plaatselijke Verordening (AVP) te schrappen. Volgens Halsema werken boetes voor buitenslapers averechts en krijgen daklozen daardoor (meer) schulden en raken ze zo verder verwijderd van hulp en huisvesting.

Bij de Amsterdamse politie bestaan zorgen over die koers. In [een quickscan](#) van de GGD uit april zeggen politiemedewerkers dat mensen juist naar Amsterdam komen omdat ze daar buiten mogen slapen. Onder hen zouden zich ook meer harddrugsgebruikers bevinden, wat dealers aantrekt. Politie en handhaving zeggen bovendien minder middelen te hebben om overlastgevers naar hulp te bewegen.

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in